

Beleids- begroting

2024 - 2027

Gemeente
Hengelo

www.hengelo.nl

5.2 Beleidsprogramma's

5.2.1 Veiligheid

Aanspreekpunt bestuurlijk

Burgemeester Schelberg

Aanspreekpunt ambtelijk

J. Logtenberg

Welke belangrijke ontwikkelingen zien we voor 2024?

Veiligheid staat hoog op de agenda van ons, onze ketenpartners en de inwoners. Dat blijkt uit de brede opkomst van bijeenkomsten die gaan over dit belangrijke onderwerp. Veilig zijn en je veilig voelen zijn basisvoorwaarden voor een prettige woon-, werk- en leefomgeving. En emoties kunnen hoog oplopen als veiligheid afwezig lijkt te zijn of wordt bedreigd door nieuwe fenomenen die plots ontstaan of we nog niet goed begrijpen. We constateren dat veiligheid in de 21ste eeuw een ander karakter krijgt. Het wordt ten opzichte van de vorige eeuw ingewikkelder en minder goed zichtbaar.

Het gaat dan over nieuwe vraagstukken als personen met onbegrepen gedrag, polarisatie en maatschappelijke onrust, digitale weerbaarheid en georganiseerde of ondermijnende criminaliteit. We zien lokale effecten van wereldwijde drugshandel, overlastsituaties in buurten die niet zomaar zijn opgelost en jongeren die op vroege leeftijd grof geweld niet schuwen. We zien effecten die eerder vooral als overlastgevend werden ervaren maar nu op lange termijn potentieel ontwrichtend zijn voor de samenleving. Grote veiligheidsvraagstukken dus waarin een totaal andere inzet wordt gevraagd van het lokale, regionale en landelijke veiligheidsbestel.

In 2024 start het nieuwe programma veiligheid, met een actuele visie, lokale prioriteiten en een jaarlijks uitvoeringsplan om gericht en tijdig te sturen op deze veiligheidsproblematiek. En we zoeken hierbij nadrukkelijk de verbinding met sociaal beleid. Lokaal en regionaal. Overlast en criminaliteit gaan vaak gepaard met een sociale hulpvraag, die met de juiste aanpak zorgt voor effectieve preventie. Maar begrenzing door toezicht en handhaving blijft eveneens van belang. Een goed georganiseerde toezicht- en handhavingsfunctie is een basisvoorziening. Hierin is al veel geïnvesteerd maar deze taak zal zich in de komende jaren verder blijven ontwikkelen.

Relevante beleidsnota's

- [Veiligheidsbeleid gemeente Hengelo: Samen uitvoering geven aan veiligheid 2021-2024](#)
- [Algemene plaatselijke verordening \(2019\)](#)
- Plan van aanpak Ondermijning (2019)
- Integraal handhavingsbeleid
- [Beleidsregels evenementen](#)

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Twente

Veiligheid begint bij het voorkomen van branden, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade als dit zich dan toch voordoet. De risico's in de regio vormen de basis van het werk van de Veiligheidsregio Twente. Op basis daarvan hebben zij een adviserende en voorbereidende taak met het opstellen van een risicoprofiel, het regionaal crisisplan en specifieke incidentbestrijdingsplannen. Door mensen regionaal op te leiden en te laten oefenen zijn zij voor gemeenten als Hengelo in staat bij branden en (dreigende) crisissituaties professioneel op te treden. De mannen en vrouwen staan 24/7 paraat om de inwoners, bezoekers en ondernemers in Twente te helpen.

Daarnaast voert de Veiligheidsregio Twente een aantal taken uit die niet voortkomen uit de Wet Veiligheidsregio's maar voortvloeien uit een (andere) wet en/of een opdracht van de regiogemeenten. Zo draagt de Veiligheidsregio Twente bijvoorbeeld bij aan risicobewustzijn met de Twente Safety Campus. Ook faciliteren zij het platform voor regionale samenwerking op het gebied van fysieke maar ook sociale veiligheid, zoals het Platform Integrale Veiligheidszorg, Veiligheidsstrategie Oost Nederland, de Regionale Toezichtsrimte (RTR), het Veiligheidshuis Twente (VHT) en meest recent opgerichte Kenniscentrum Mensenhandel Twente (KMT).

Wat willen we bereiken?

Veiligheid is bij uitstek een onderwerp dat een gezamenlijke benadering vereist, vanuit bewoners, overheid, maatschappelijke en andere professionele partijen. Deze integrale samenwerking vormt de hoeksteen van onze aanpak en daarom meten we elk jaar de waardering van onze ketenpartners. Deze gebruiken we om beleid en onze werkwijze bij te sturen. We werken voor onze inwoners in de wijken en buurten. Om te weten hoe effectief we daarin zijn meten we periodiek de waardering van inwoners ten opzichte van hun overlast- en veiligheidsbeleving.

1.1 Hengelo kent minder misdaad

1.1.1 In Hengelo vinden minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling plaats.

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aantal geregistreerde misdrijven (aantal) ¹	1.024(2021)	1.096	1.024	1.024	1.024	1.024	1.024

¹ Nieuw: cijfers genomen conform

BBV waarstaatjegemeente

Opmerking: Het gaat om de volgende misdrijven: vermogensdelicten, geweldsdelicten, digitale criminaliteit, drugs en vuurwapendelicten en vernielingen.

1.1.2 Hengelo kent minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.

1.2 Inwoners van Hengelo voelen zich veiliger en ervaren minder overlast

1.2.1 Inwoners voelen zich veiliger in Hengelo

Beleidsindicatoren	Peilwaarde (jaar):	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
		2022	2023	2024	2025	2026	2027
Percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt (%)	13%(2017) 19%(2019) 23%(2021)	23% (2021)	19%	17%	17%	17%	17%
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de eigen buurt (cijfer 1-10)	7,3(2017) 7,5(2019) 7,3(2021)	7,3 (2021)	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Waardering die inwoners van Hengelo geven aan de veiligheid in de binnenstad (cijfer 1-10)	7,0(2021)	7,0 (2021)	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5

1.2.2 Inwoners van Hengelo ervaren minder overlast in hun wijk of buurt

Beleidsindicatoren	Peilwaarde	Jaarstukken		Streefwaarden begroting:			
	(jaar):	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Score voor de totale ervaren overlast door Hengeloërs (score 0-10)(1)(2) ¹	1,6(2017) 1,9(2019) 2,2(2021)	2,2 (2021)	1,9	1,7	1,7	1,7	1,7

1 (1) Kennispunt Twente stelt de 'schaalscore totale overlast' samen op basis van dertien vormen van overlast/buurtproblemen te weten: te hard rijden; mensen die op straat worden lastiggevallend; dronken mensen op straat; hinder van horeca; agressief gedrag in het verkeer; straatmeubilair dat vernield is; rondhangende jongeren; drugsgebruik of drugshandel; bekladderde muren/ gebouwen; overlast door buurtbewoners; rommel op straat; hondenpoep; parkeerproblemen

(2) Kanttekening: Dit cijfer is verwarrend vanwege de afwijkende telling ten opzichte van de voorgaande indicatoren:

- 0 tot 10 ipv 1- tot 10, omdat het een score is en geen rapportcijfer, vergelijkbaar met de landelijke veiligheidsmonitor.

- Lager is beter ipv hoger is beter

Wat gaan we daarvoor anders doen in 2024?

1.1.1 In Hengelo vinden minder vermogens-, vandalisme- en geweldsdelicten plaats, zoals inbraken, diefstal, vernielingen en mishandeling plaats.

- We werken aan het opzetten, uitbreiden en/of bestendigen van convenanten veilig ondernemen, zoals de kwaliteitsmeter veilig uitgaan en het keurmerk veilig ondernemen op bedrijventerreinen.
- We zetten in op de digitale weerbaarheid van ouderen, jongeren en ondernemers, door bewustzijn te stimuleren en ondersteuning daarin te faciliteren.
- We geven uitvoering aan het nieuwe preventie- en handavingsplan middelengebruik om, vanuit het perspectief gezondheid en overlast, het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren te remmen.

1.1.2 Hengelo kent minder (georganiseerde) misdaad die het vertrouwen in de maatschappij aantast (ondermijnende criminaliteit), zoals drugshandel, fraude en witwassen.

- Om te komen tot een weerbare overheid is het van belang om de gemeentelijke organisatie bewust te maken van signalen en risico's van ondermijnende criminaliteit. Wij intensiveren daarom de inzet om medewerkers ondermijning te leren herkennen binnen het eigen werkgebied. We geven daarbij aan hoe ze vervolgens het beste kunnen handelen.
- We zorgen ervoor dat ondermijning een terugkerend thema is via trainingen en overleggen op zowel ambtelijk, bestuurlijk als politiek niveau.
- Wij starten het traject om bewustwording van inwoners en ondernemers te vergroten, door onder andere nog te behalen keurmerk, het Keurmerk Veilig Ondernemen Buitengebied.
- We voeren een evaluatie uit van ons Bibob-beleid en verwerken de aanbevelingen in de beleidsimplementatie, opleidingen en trainingen.
- We verwerken de uitkomsten van het onderzoek naar de bestuurlijke weerbaarheid door het RIEC Oost-Nederland ten opzichte van ondermijnende criminaliteit in het uitvoeringsplan veiligheid.
- We structureren het proces "van signaal naar interventie" waarmee we sneller en consistentier integraal opvolging geven aan meldingen die via verschillende kanalen onze organisatie binnenkomen.
- We onderzoeken en ontwikkelen, in samenwerking met politie en regionale partners, een integrale aanpak op jonge dealers om drugshandel te verminderen.
- We actualiseren de afspraken met interne en externe partners om de informatie over georganiseerde misdaad optimaal uit te wisselen en te voldoen aan wetgeving op het gebied van privacy en verwerking van politiegegevens.

1.2.1 Inwoners voelen zich veiliger in Hengelo.

- We geven uitvoering aan het plan van aanpak voor straatintimidatie dat is opgesteld op basis van het verrichte onderzoek door Kennispunt Twente.
- BOA's vergroten hun zichtbaarheid en aanspreekbaarheid door zich te richten op een eigen werkgebied om bij te dragen aan de versterking van de wijknetwerken.

- We onderzoeken hoe we enerzijds onze toezicht- en handhavingscapaciteit kunnen uitbreiden en anderzijds kwalitatief kunnen verbeteren, zodat zij maximaal bijdragen aan een leefbare en veilige omgeving.
- We zorgen voor veilige evenementen, door de aanbevelingen uit de evaluatie die is gehouden met de brandweer, politie, Veiligheidsregio Twente, evenementenorganisatoren en binnenstadondernemers te verwerken in een nieuw beleid en werkproces voor evenementen.

1.2.2 Inwoners van Hengelo ervaren minder overlast in hun wijk of buurt.

- We geven invulling aan de specialistische taak om veiligheid en zorg aan elkaar te verbinden, in een adviserende of regisserende rol bij problematiek op het gebied van onder andere criminele jeugdgroepen, personen met onbegrepen gedrag en woonoverlast.
- In 2023 heeft een evaluatie plaatsgevonden over de pilot wijkveiligheid. We verwerken de uitkomsten hiervan in het uitvoeringsplan veiligheid voor een wijkgerichte werkwijze.
- We willen meer datagestuurd kunnen optreden voor veilige wijken en onderzoeken de organisatorische en technische mogelijkheden voor een betere informatiepositie op openbare orde en veiligheid.
- We verwerken de aanbevelingen uit de evaluatie van het handhavingsarrangement dat in het voorgaande jaar is uitgevoerd en voeren de verbeteringen uit in de samenwerking met de politie.

Wat blijven we doen?

- Uitvoering wettelijke taken op het gebied van openbare orde.
- Uitvoeren van de beleidsregels Bibob, om te voorkomen dat we transacties verrichten met of vergunningen verlenen aan personen met criminele intenties.
- Opleiden, trainen en oefenen van functionarissen binnen de crisisorganisatie, zowel op regionaal als lokaal niveau.
- Casuscoördinatie, door lokale en regionale informatie via vaste overlegstructuren aan elkaar te verbinden en zo werken van signalen naar integrale interventies.
- Bij (dreigende) maatschappelijke onrust schalen we op naar een passende (crisis)organisatie.
- Opstellen en regisseren van een plan van aanpak bij criminele jeugdgroepen.
- Zorgen dat criminele motorbendes geen vaste grond in Hengelo krijgen.
- Veilige evenementen en een veilig uitgaansgebied door tijdige en volledige vergunningaanvragen en afspraken via het Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan.
- Vergunningverlening terrassen en openbare ruimte.
- Opruimen ontplofbare oorlogsresten.
- Actualisering van de APV.

Wat mag het kosten?

Taakveld	Saldo rekening 2022	Saldo begroting 2023	Lasten begroting 2024	Baten begroting 2024	Saldo begroting 2024	Verschil 2024 - 2023
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-6.547	-6.940	7.633	-	-7.633	-693
1.2 Openbare orde en veiligheid	-2.436	-3.265	3.311	98	-3.213	51
Totaal 1 Veiligheid	-8.983	-10.205	10.944	98	-10.846	-642

Taakveld	Saldo begroting 2024	Saldo begroting 2025	Saldo begroting 2026	Saldo begroting 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-7.633	-7.633	-7.633	-7.633
1.2 Openbare orde en veiligheid	-3.213	-3.209	-3.209	-3.209
Totaal 1 Veiligheid	-10.846	-10.843	-10.843	-10.843

Financiële toelichting

1.1 Crisisbeheersing en brandweer (€ 693.000 nadeel)

We verwachten een toename in uitgaven door de indexering van de bijdrage aan de Veiligheidsregio.

1.2 Openbare orde en Veiligheid (€ 51.000 voordeel)

We hebben in 2024 hogere lasten door een hogere toerekening van uren (23-FP-1.2) en prijsindexatie (circa € 115.000), per saldo is er toch een voordeel ten opzichte van 2023. Dit komt doordat er voor 2023 een aantal nieuwe beleidsvoornemens incidenteel voor het jaar 2023 beschikbaar zijn gesteld (Tijdelijke inhuur Veiligheid (23-NB-1.2), Strategische agenda Veiligheid). Hierdoor wordt het nadeel gereduceerd met € 158.000 en slaat het om in een voordeel. Overige kleine verschillen komen voort uit o.a. de indexatie van de inkomsten uit leges.

Risico's

We zien in de 21ste eeuw nieuwe en minder goed zichtbare (ondermijnende) veiligheidsvraagstukken. Bewustwording neemt toe maar er is meer tijd, kennis en vaardigheid nodig voor een adequate (preventieve) aanpak. Het gegeven dat deze bewustwording in de volle breedte vereist is, van burger tot ondernemer en bestuurder, maakt het een omvangrijke opgave.

De misdaad is tegenwoordig minder zichtbaar, we hebben het over georganiseerde en ondermijnende misdaad. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om misdaad en geweld vanuit de drugshandel, digitale misdaad als hacks en handelen met persoonsgegevens, maar ook het zoeken naar mazen in de (milieu) wetgeving door bedrijven. Het zijn ingewikkelde, moeilijk opspoorbare en te voorkomen vormen van criminaliteit. Het risico is dat er zich ernstige incidenten voordoen in de samenleving met gevolgen voor de inwoners. Maar we zien ook het risico dat criminelen proberen binnen te dringen in de overheid en belangrijke instituten van onze rechtstaat, we moeten hierop alert en bewust mee bezig zijn. De gevolgen voor de gemeente kunnen groot zijn, waarbij het kan gaan van het misbruiken van gegevens en posities tot de systemen en uitvoering compleet saboteren.

De gemeente kampte de laatste jaren met meerdere soorten crises, zoals de coronacrisis en de opvangcrisis door de massale instroom van vluchtelingen, mede uit Oekraïne. Ook de boerenprotesten - op lokale en regionale infrastructuur - uit onvrede van landelijk beleid vallen hieronder. Deze gebeurtenissen hebben, zeker als deze bij herhaling plaatsvinden, veel invloed op de haalbaarheid van beleidsdoelen door prioritering van capaciteit.

De toenemende complexiteit vraagt om een integrale aanpak binnen Nederland, de regio en de gemeentelijke organisatie. Het risico is dat we door de toenemende afhankelijkheden onvoldoende in staat zijn de goede expertise, capaciteit en snelheid van uitvoering te realiseren.